

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 2Tdo/43/2019  
Identifikačné číslo spisu: 6117010519  
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6117010519.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného J. R. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, o dovolaní obvineného J. R. podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. Aleny Babišovej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2018, sp. zn. 5To/65/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 28. januára 2020, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. R. sa odmieta.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. apríla 2018, sp. zn. 4T/52/2017, bol obvinený J. R. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

26. februára 2017 v čase okolo 01.33 hod. na ceste č. A v okrese L. L. viedol, v smere od obce P. J. do L. L., osobné motorové vozidlo zn. Škoda SuperB, ev. č. L. XXX L., kde bol pri odbočke k poľnohospodárskemu družstvu zastavovaný hliadkou OO PZ, Banská Bystrica - západ, ktorej prvotnú výzvu na zastavenie vozidla síce rešpektoval a s vozidlom zastavil, avšak po pristúpení členov hliadky k jeho vozidlu sa s vozidlom rýchlo pohol vpred a začal z miesta zastavenia unikať, a tak bol následne hliadkou prenasledovaný, počas čoho mu boli dávané svetelné a zvukové výzvy na zastavenie vozidla, ktoré najprv nerešpektoval, a vozidlo zastavil až po cca jednom kilometri jazdy na J. ceste pred J. V., pričom pri následnej kontrole bol hliadkou vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške, resp. lekárskeho vyšetreniu spojenému s odberom a vyšetrením krvi za účelom zistenia hladiny alkoholu v jeho krvi, avšak dychovú skúšku, ako aj lekárske vyšetrenie odmietol vykonať, hoci by to pri vyšetrení nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie.

Podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona bol za to obvinený J. R. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu bol výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu súd určil skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

Zároveň, podľa § 61 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 39 ods. 1 Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenému J. R. trest zákazu činnosti viesť akýkoľvek druh motorového vozidla vo výmere 2 (dva) roky.

Na podklade odvolaní obvineného J. R. a prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. septembra 2018, sp. zn. 5To/65/2018, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste zákazu činnosti a zároveň, rozhodujúc sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku, uložil obvinenému J. R. podľa § 61 ods. 3 Trestného zákona trest zákazu činnosti viesť akýkoľvek druh motorového vozidla vo výmere 5 (päť) rokov a 7 (sedem) mesiacov. Odvolací súd súčasne vyslovil, že vo zvyšnej časti zostáva napadnutý rozsudok nedotknutý.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného J. R. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený J. R. prostredníctvom obhajkyne JUDr. Aleny Babišovej dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, následne doplnením dovolania podaným prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Mihályho rozšíreného o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V rámci dovolaní uplatneného dôvodu dovolania vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený odvolaciemu súdu vyčítal, že sa nezaoberal okolnosťami novej krajnej núdze pri spáchaní stíhaného prečinu v prípade, že by hypoteticky jazdil pod vplyvom návykovej látky, a to v snahe dopraviť svoju manželku na lekárske ošetrenie, ktoré malo a mohlo odstrániť nebezpečie ohrozenia na živote a zdraví.

Podstatnú časť ďalšej argumentácie venoval obvinený úvahám o protiústavnosti ustanovenia § 289 ods. 2 Trestného zákona. V tejto súvislosti zároveň namietal, že odvolací súd sa touto jeho námietkou nezaoberal s odôvodnením, že doposiaľ nebol vyslovený rozpor zákona s Ústavou Slovenskej republiky. Mal za to, že tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd boli povinné posúdiť predbežnú otázku prípadného rozporu § 289 ods. 2 Trestného zákona s Ústavou Slovenskej republiky alebo právneho aktu Európskej únie, ktoré sa v konaní vyskytnú. Zdôraznil, že v konaní pred súdmi nižších stupňov poukazoval na skutočnosť, že dotknuté ustanovenie Trestného zákona je v rozpore s viacerými základnými zásadami trestného konania, predovšetkým so zásadou prezumpcie neviny a právom obvineného na obhajobu, ktoré sú garantované aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Ústavou Slovenskej republiky.

Dôvodil tým, že keďže objektívna stránka skutkovej podstaty posudzovaného prečinu spočíva v opomenutí zákonnej povinnosti podrobiť sa skúške (odberu) za účelom zistenia prípadnej prítomnosti návykovej látky v organizme človeka, pokiaľ v tom čase podozrivá osoba odmietne poskytnúť súčinnosť pri takomto zisťovaní, dopúšťa sa automaticky trestného činu. Uvedené predstavuje podľa obvineného výrazný zásah do prezumpcie neviny a v podstate nastoľuje stav prezumpcie viny. Obvinený vyjadril presvedčenie, že v takomto prípade rozhodnutie súdu nevychádza z vykonaného dokazovania, ale skutkový stav je „ustálený“ len zo skutočnosti, že jednotlivec sa odmietol podrobiť úkonu na zistenie prítomnosti návykovej látky. Zároveň považoval za zrejmé, že ustálenie skutkového stavu len na podklade skutočnosti, že niekto nesplní svoju zákonnú povinnosť, je v značnom rozpore so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu, vyjadrenou v § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Podľa názoru obvineného kontroverznosť predmetného ustanovenia Trestného zákona zvyrazňuje skutočnosť, že nemožno vylúčiť, že osoba môže spôsobom, naplňajúcim objektívnu stránku skutkovej podstaty tohto

trestného činu, konať aj v dôsledku zmätku, zľaknutia či nedostatku informácií (keď nemusí vedieť, že takéto konanie je samo o sebe trestným činom), pričom keby sa podrobila odberu krvi, bolo by jej zistené nižšie množstvo látky, než aké je sankcionovateľné § 289 ods. 1 Trestného zákona, prípadne by jej v krvi nebola zistená prítomnosť žiadnej návykovej látky.

Rozpor so zásadou práva osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, na obhajobu, súčasťou ktorého je právo nebyť nútený poskytovať dôkazy proti sebe, videl obvinený v tom, že trestného činu upraveného v § 289 ods. 2 Trestného zákona sa podozrivý dopustil práve tým, že neposkytne dôkaz sám proti sebe (výsledok dychovej skúšky, respektíve krvného rozboru). Formulácia skutkovej podstaty tohto trestného činu tak podľa obvineného v podstate núti osobu k priznaniu sa, a to pod hrozbou sankcie.

Samotný odber krvi označil obvinený za výrazný zásah do ľudskej integrity. Z toho vyvodil požiadavku, aby sa tak (s ohľadom na zásadu primeranosti a zdržanlivosti vyjadrenú v § 2 ods. 2 Trestného poriadku) dialo len v odôvodnených prípadoch, kedy by bolo z iných okolností dostatočne zrejmé, že osoba je v stave vylučujúcom vedenie motorového vozidla. K tomu považoval za potrebné dodať, že uvedený zásah do integrity jednotlivca sa vo väčšine prípadov deje na základe právomoci policajného príslušníka, ktorú mu deleguje § 32 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o policajnom zbore"). Vychádzajúc zo znenia § 62 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, ktoré príslušníkov Policajného zboru taktiež oprávňuje vyzvať vodiča, aby sa podrobil vyšetreniu, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, formuloval obvinený domnienku, že ak v čase, keď vodič po vyzvaní na podrobenie sa dychovej skúške odmietne fúkať, ale chce sa podrobiť odberu krvi, existuje dôvodné podozrenie zo spáchania prečinu podľa § 289 Trestného zákona (vodič má problémy s artikuláciou, chôdzou), mali by príslušníci Policajného zboru od tohto momentu postupovať podľa Trestného poriadku, a teda prípadný odber krvi realizovať podľa § 155 ods. 2 v spojení s ods. 4 Trestného poriadku. Tomuto záveru podľa jeho mienenia nasvedčuje aj skutočnosť, že § 32 ods. 1 zákona o policajnom zbore obsahuje oprávnenie policajta na vyžiadanie lekárskeho vyšetrenia v súvislosti s pozitím alkoholu alebo inej návykovej látky len pokiaľ ide o objasňovanie priestupku. Zároveň považoval za nevyhnutné dodať, že pokiaľ je podozrivá osoba zjavne pod vplyvom alkoholu, je ťažko predstaviteľné, že takúto osobu možno kvalifikovane poučiť v zmysle § 155 Trestného poriadku. Na základe uvedeného zastával obvinený názor, že § 289 ods. 2 Trestného zákona možno považovať za vnútorne rozporné so základnými zásadami trestného konania a v prípade prezumpcie nevinoty a práva na obhajobu aj rozporné s Ústavou Slovenskej republiky. Odvolal sa pritom na skutočnosť, že boli publikované názory navrhujúce de lege ferenda predmetné ustanovenie Trestného zákona úplne vypustiť.

Súdy nižšieho stupňa nielenže nevyužili možnosť prerušiť konanie a podať návrh na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pre rozpor § 289 ods. 2 Trestného zákona s Ústavou Slovenskej republiky, ale nerešpektovali ani imperatív prednosti práva Európskej únie, keď dotknuté ustanovenie Trestného zákona aplikovali aj napriek tomu, že odporuje právu Európskej únie (článkom 47 a 48 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie).

Obvinený súdom nižšieho stupňa vyčítal, že uverili svedectvám policajtov zúčastnených na zákroku a prehliadli medzery v ich tvrdeniach, konštatujúc, s odkazom na uznesenie Okresného súdu Pezinok, sp. zn. 2T/136/2013, že v obdobných prípadoch súdna prax nie vždy bezmedzne verí dojmom príslušníkov hliadok Policajného zboru. Mal za to, že súd prvého stupňa i odvolací súd nevyhodnocovali vykonané dôkazy objektívne a akceptovali len dôkazy svedčiace v jeho neprospech. V dôsledku toho považoval konanie za postihnuté závažnou vadou, pretože bolo vedené v rozpore so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu, vyjadrenou v § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Na podporu svojej argumentácie citoval z judikátu R 6/1970, z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky zo 4. októbra 2001, sp. zn. 3 ÚS 617/2000, ako aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Tz 10/2001.

Obvinený trval na tom, že neboli obstarané dôkazy, ktoré mali a mohli byť obstarané, predovšetkým záznam zo služobného zákroku. Upozornil, že zasahujúci policajti konali v rozpore s § 32 ods. 1 zákona o policajnom zbore, keď nežiadali lekárske vyšetrenie na zistenie pozitého množstva alkoholu alebo inej užitej návykovej látky, a konajúce súdy kritizoval za to, že im postačila dôvera vo svedecké výpovede

príslušníkov Policajného zboru, ktorí nekonali, ako im ukladá zákon.

Záverom podaného dovolania obvinený zdôraznil, že od začiatku trestného konania zhodne uvádzal, že dychovej skúške sa odmietol podrobiť kvôli zdravotným problémom, ktoré v konaní preukázal listinnými dokladmi, avšak lekárske mu vyšetreniu odberom a vyšetreniu krvi sa neodmietol podrobiť. Mal za to, že v konaní bolo preukázané, že policajtov, vykonávajúcich služobný zákrok, opakovane žiadal, aby ho a jeho manželku, majúcu vážne zdravotné problémy, sprevádzali do nemocnice alebo ich odviezli do nemocnice. Domnieval sa, že keďže policajti zavolali jeho manželke záchrannú službu, nič im nebránilo, aby ho následne odviezli na odber a vyšetrenie krvi priamo do nemocnice. Obvinený poprel, že by sa dychovej skúške odmietol podrobiť bezdôvodne. Tvrdil, že po vystúpení z vozidla policajtom uviedol, že je vážny alergik, pričom po zdravotnej stránke taktiež nebol zdravý - mal bolesti hrdla a silný kašeľ. Svoje zdravotné problémy preukázal listinnými dokladmi, a to správou o silnej alergii, ako aj lekárske nálezom z 2. marca 2017 s následnou PN. Zopakoval, že napriek tomu, že vozidlo použité pri služobnom zákroku bolo vybavené systémom SOITRON a zasahujúci policajt uviedol, že toto zariadenie je v aute zapnuté stále, kamerový záznam zo služobného zákroku, ktorý žiadal ako dôkaz zabezpečiť, neexistuje, nie je evidovaný, čo vedie k vážnym pochybnostiam o spôsobe a priebehu vykonania služobného zákroku príslušníkmi Policajného zboru.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2018, sp. zn. 5To/65/2018, bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 213 ods. 3 Trestného poriadku, a to v jeho neprospech; súčasne podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2018, sp. zn. 5To/65/2018, a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. apríla 2018, sp. zn. 4T/52/2017, vo výroku o vine a treste; a zároveň podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Banská Bystrica, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného J. R. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica po stručnej rekapitulácii dôvodov dovolania vyslovil presvedčenie, že v predmetnom konaní bol skutkový stav veci zistený správne, spoľahlivo a v rozsahu potrebnom pre objektívne rozhodnutie vo veci. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že obvinený opomenutím konania, ktoré podľa zákona od neho príslušník Policajného zboru pri výkone svojej právomoci je oprávnený požadovať, naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona. Uložený trest považoval s ohľadom na okolnosti prípadu a osobu páchatel'a, ktorý ma pravidelné problémy s alkoholom za volantom, za absolútne primeraný.

K dovolateľom namietanej protiústavnosti § 289 ods. 2 Trestného zákona poznamenal, že pokiaľ by bola takáto námietka skutočne dôvodná, mohli by sa všetci vodiči motorových i nemotorových vozidiel úplne beztrestne a nesankcionovateľne pohybovať pod vplyvom či už alkoholu alebo iných návykových látok a ohrozovať tak ostatných účastníkov cestnej premávky bez toho, aby bolo takéto konanie považované za protizákonné a aby potom boli za takéto konanie akýmkoľvek spôsobom postihnutí.

Na margo tvrdenia obvineného o konaní v krajnej núdzi prokurátor uviedol, že pri danej právnej kvalifikácii skutku aplikácia ustanovenia o krajnej núdzi neprichádzala vôbec do úvahy, keďže obvinený odmietaním vykonania dychovej skúšky či absolvovania lekárskeho vyšetrenia nemohol za žiadnych okolností odvracať nebezpečenstvo hroziace záujmu chránenému Trestným zákonom. Tá by bola možná len v prípade, ak by sa obvinený vyšetreniu na zistenie návykovej látky podrobil, výsledok takéhoto vyšetrenia by bol pozitívny a obvinený by následne preukázal skutočnú existenciu nebezpečenstva hroziaceho záujmu chránenému Trestným zákonom.

Vo vzťahu k ďalším námietkam obvineného prokurátor, odkazujúc na obsah vyšetrovacieho spisu,

poukázal na skutočnosť, že obvinený nemal žiadny (ani zdravotný) problém podrobiť sa dychovej skúške s odstupom len niekoľkých hodín od skutku, keď túto bez problémov vykonal pred svojím výsluchom v procesnom postavení podozrivého. Rovnako, tvrdenie dovolateľa, že sám žiadal lekárske vyšetrenie, považoval za vyvrátené už jeho vyjadrením na zázname o skutku na úseku cestnej dopravy, spísanom na mieste zásahu hliadky Policajného zboru, že v dôsledku toho, že v minulosti bol bodnutý nožom, má problém so zastavením krvácania, následne, na hlavnom pojednávaní doplnenom tvrdením, že lekárske vyšetrenie odmietol, mysliac si, že krv mu budú brať policajti na ulici. S poukazom na uvedené označil obranu obvineného za účelovú. Dodal, že napokon nebola preukázaná ani závažnosť zdravotného problému manželky obvineného, ktorá sa po diagnostikovaní migrény bez aury sama hneď pýtala z nemocnice domov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti prezentoval názor, že obvineným uvádzané dovolacie dôvody nie sú dané, a preto navrhol, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol z dôvodu, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Vyjadrenie prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica podané k dovolaniu obvineného bolo súdom prvého stupňa doručené obvinenému i jeho obhajkyňi JUDr. Alene Babišovej. Namiesto reakcie dovolateľa (obvineného J. R.) na doručené vyjadrenie prokuratúry bolo súdu prvého stupňa z jeho strany prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Mihályho predložené doplnenie dovolania.

V zmysle uvedeného podania považoval obvinený za naplnené dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. V samotnom texte doplnenia dovolania doslovne zopakoval časť argumentácie uvedenej už v samotnom dovolaní, a to bez toho, aby jednotlivé námietky subsumoval pod konkrétny z uplatnených dovolacích dôvodov. Nad rámec podaného dovolania uviedol, že v deň skutku nepožil žiadne alkoholické nápoje, čo bolo podľa neho potvrdené výpoveďou svedkyne Mgr. U. R., ako aj výpoveďami ďalších priamych svedkov, ktorí s ním v krátkom čase pred skutkom boli v osobnom kontakte, a to svedka C. D., svedka J. D. a svedka J. R., ktorí zároveň potvrdili jeho zdravotné problémy, ako aj zdravotný problém jeho manželky. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že zdravotný stav jeho manželky si podľa svedkov i neho samotného ako „nelekára“ vyžadoval okamžité ošetrovanie, ktoré nebolo možné zabezpečiť iným spôsobom. Pripomenul, že aj samotný svedok - policajt G. potvrdil, že jeho manželka bola naozaj v stave vyžadujúcom lekársku pomoc. Záverom zdôraznil, že pokiaľ na fašiangovú oslavu prišiel s manželkou okolo 21:00 hod. na aute bez toho, aby predtým niečo požil, a ani následne ho nikto z množstva prítomných nevidel požiť akúkoľvek návykovú látku, nie je možné, aby bol býval nafúkal alebo mal čokoľvek v krvi. S ohľadom na uvedené nesúhlasil s označením jeho obrany súvisiacej s jeho zlým zdravotným stavom fyzickým a v dôsledku kolapsu manželky aj náhlým psychickým ako účelovej. Dodal, že je o ňom už niekoľko rokov všeobecne známe, že nepije.

Doplnením dovolania obvinený čiastočne modifikoval aj petit, keď navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2018, sp. zn. 5To/65/2018, bol porušený zákon, a to v ustanoveniach § 2 ods. 4, ods. 9, ods. 10, ods. 12 a ods. 19 Trestného poriadku, ako aj v ustanovení § 213 ods. 3 Trestného zákona (pozn. súdu: zrejme myslel Trestný poriadok), a to v jeho neprospech; ďalej aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. septembra 2018, sp. zn. 5To/65/2018, a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. apríla 2018, sp. zn. 4T/52/2017, vo výroku o vine a treste, ako aj konania, ktoré napadnutým rozhodnutiam predchádzali; a napokon, aby podľa § 388 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Banská Bystrica, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, alternatívne aby nariadil, aby vec rozhodol súd v inom zložení senátu alebo aby ju rozhodol iný sudca alebo iný súd toho istého druhu a stupňa.

Uvedené doplnenie dovolania ostalo zo strany prokuratúry, ktorej bolo súdom prvého stupňa doručené, bez odozvy.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bolo po predložení predmetnej veci na rozhodnutie doručené písomné osobné vyjadrenie obvineného J. R., v ktorom tento v podstate zhodne ako vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní podrobne opísal okolnosti a priebeh skutku zo svojho pohľadu. Opätovne zdôraznil, že súdy sa vôbec nezaoberali krajnou núdzou. Trval na tom, že konal v krajnej núdzi, v časovej tiesni a v strese. Dodal, že pokiaľ by sa situácia predchádzajúca jeho obvineniu zopakovala, konal by rovnako, avšak hliadke by ani nezastavil a auto by zastavil až v nemocnici, aby sa manželka dostala k ošetrovaniu skôr. Vyslovil domnienku, že jeho odsúdenie je urputnou snahou „zakamuflovať“ nesprávny postup policajtov pri výkone služby, ktorým títo ohrozili zdravotný stav jeho manželky. Poukázal tiež na to, že v minulosti sa v obdobnom prípade ku skutku hneď priznal a s prokurátorom uzavrel dohodu o vine a treste, a teda že „nemá problém priznať vinu, t.j. pravdu.“ K prepusteniu manželky z nemocnice na vlastnú žiadosť ozrejmil, že tak konala preto, že keďže on bol v CPZ a svokrovci nasledujúci deň odchádzali na vopred plánovanú dovolenku, nebolo osoby, ktorá by sa riadne postarala o ich maloletého syna.

Okresná prokuratúra Banská Bystrica nereagovala ani na toto podanie obvineného, ktoré jej bolo dovolacím súdom zaslané.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného J. R. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

K tomu sa vzhľadom na povahu obvineným vznesených dovolacích námietok a ním sčasti realizovaných a sčasti nerealizovaných ich subsumpciu pod jednotlivé z uplatnených dovolacích dôvodov žiada dodať, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. To znamená, že ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak

ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Nesprávnym právom posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa

rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdným skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Abstrahujúc hlavné idey dovolania, jeho doplnenia i naň nadväzujúceho ďalšieho písomného podania obvineného, dovolací súd vyvodil, že vyslovenia naplnenia niektorého z ním uplatnených dovolacích dôvodov [uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku], sa obvinený domáhal z dôvodov, ktoré možno vecne špecifikovať ako:

- námietku protiústavnosti § 289 ods. 2 Trestného zákona s ohľadom na rozpor označeného ustanovenia so zásadou prezumpcie nevinu a zásadou zákazu sebaobviňovania,
- námietku možnosti postupovať pri odbere krvi, ktorý je výrazným zásahom do ľudskej integrity, aj podľa iných právnych predpisov než Trestného poriadku,
- námietku nerešpektovania prednosti práva Európskej únie konajúcimi súdmi,
- námietku nepravdivosti výpovedí príslušníkov Policajného zboru,
- námietku neobstarania záznamu zo služobného zákroku,
- námietku neakceptovania ním uvádzaných zdravotných ťažkostí a tvrdenia jeho i ďalších svedkov o tom, že nepožil žiaden alkohol,
- a námietku neaplikovania ustanovení o krajnej núdzi.

Z uvedeného výpočtu námietok vznesených obvineným v dovolacom konaní je, vychádzajúc z ich obsahového vymedzenia (tak ako bol dovolacím súdom prevzatý z odôvodnenia podaného dovolania a jeho doplnenia), zrejmé, že žiadna z nich nie je relevantná z hľadiska naplnenia obvineným označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Ani jedna z nich totiž v skutočnosti nie je výhradou, ktorá by reálne smerovala voči zákonnosti niektorého z vykonaných dôkazov alebo napádala porušenie ustanovení zákona pri vykonávaní niektorého z dôkazov vykonaných pred súdom. Z uvedeného dôvodu predmetné dovolacie námietky obvineného, vyznačujúce sa skutkovým charakterom, nedisponujú ani potenciálom viesť k naplneniu dôvodu dovolania uplatneného obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené musel dovolací súd už na tomto mieste konštatovať, že v prejednávanej veci dovolací dôvod uplatnený obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nebol naplnený.

Z povahy veci vyplýva, že z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku mohol dovolací súd posúdiť len námietku obvineného smerujúcu voči neaplikovaniu ustanovení o krajnej núdzi (§ 24 Trestného zákona), ktoré jediné zo zákonných ustanovení, ktorých porušenie, respektíve nerešpektovanie bolo dovolateľom vytýkané, majú povahu hmotnoprávnych ustanovení.

S touto námietkou dovolateľa sa pritom podrobne vysporiadal predovšetkým už súd prvého stupňa a následne aj odvolací súd. Okresný súd správne poukázal na to, že krajná núdza prichádza do úvahy ako okolnosť vylučujúca protiprávnosť len u komisívnych trestných činov, keďže z podstaty veci logicky vyplýva, že odvracať nebezpečenstvo možno len aktívnym konaním. Uvedené a contrario zároveň vedie k záveru, že právna úprava neumožňuje konanie v krajnej núdzi pri omisívnych deliktach, teda trestných činoch spáchaných nevykonaním toho, čo sa malo vykonať. Z vymedzenia skutkovej podstaty prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona pritom spoľahlivo vyplýva, že v danom prípade ide o omisívny trestný čin, ktorý je spáchaný tým, že sa obvinený odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom, alebo sa odmietne podrobiť lekárskemu vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu, či nie je ovplyvnený návykovou látkou. Správne preto poznamenal súd prvého stupňa, že len ak by obvinený vykonal dychovú skúšku a na podklade jej pozitívneho výsledku by voči nemu bolo vedené trestné stíhanie pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona (ktorý má v znení skutkovej podstaty podľa uvedeného ustanovenia charakter komisívneho trestného činu), prichádzalo by za preukázania podmienok krajnej núdze do úvahy jeho oslobodenie spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku. Napokon, podobne ako to už v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia naznačil odvolací súd, aj z pohľadu dovolacieho súdu sa obhajoba obvineného o konaní v krajnej núdzi javí, a to obzvlášť v kontexte jeho tvrdení o tom, že pred jazdou nepožil žiadnu návykovú látku, o to viac paradoxná, že práve odmietaním podrobenia sa dychovej skúške, respektíve čo i len pokusu o ňu, sám znemožnil skoršie poskytnutie zdravotnej starostlivosti svojej manželke, zdravotným stavom ktorej odôvodňoval svoje (ne)konanie ako konanie v krajnej núdzi, ktorú by v prípade, že by po absolvovaní vyšetrenia bol výsledok jeho dychovej skúšky negatívny, mohol sám dopraviť do nemocnice, ako to podľa svojho vyjadrenia mal pôvodne v úmysle. Tým, že sa obvinený odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, nijako neprispel k odvráteniu nebezpečenstva ujmy na zdraví, ktoré hrozilo jeho manželke.

Na základe konštatovaného nemohol odvolací súd považovať za daný ani dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam obvineného bolo potrebné konštatovať, že tieto síce predstavujú výhrady relevantné v kontexte § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, avšak v prejednávacom prípade neboli vznesené opodstatnene.

Výslovením nespokojnosti so skutočnosťou, že konajúce súdy uverili výpovediam príslušníkov Policajného zboru, zatiaľ čo tvrdenia jeho a ním pomenovaných svedkov o jeho zdravotných ťažkostiach a o tom, že v čase pred skutkom nepožil žiaden alkohol, si neosvojili, rovnako ako ani neobstarali záznam zo služobného zákroku, obvinený v podstate vyjadril nesúhlas s rozhodnutím súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu a nimi prezentovanými odôvodneniami svojich skutkových a právnych záverov. Namietajúc nesprávne a nedôsledné vyhodnotenie vykonaných dôkazov (výpovedí príslušníkov Policajného zboru) a najmä nedostatočné zhodnotenie ním označených skutočností (týkajúcich sa najmä okolností vedúcich k spáchaniu skutku a spočívajúcich v jeho a manželkinej vtedajšej zdravotnej indispozícii a v - podľa jeho názoru - neadekvátnosti správania príslušníkov hliadky na mieste činu, ako aj jeho životného postoja k požívaniu návykových látok) prvostupňovým i odvolacím súdom, obvinený v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, ktoré priamo obvinil z nesprávneho vyhodnotenia obsahu výpovedí svedkov nstržm. V. G. a ppráp. O. Š., príslušníkov hliadky, pričom v konaní vykonané dôkazy zároveň, vyberajúc tie z nich, ktoré zodpovedajú potrebám jeho obhajobnej stratégie (najmä svoju výpoveď a listinné dôkazy, majúce preukazovať jeho zdravotný stav), sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu, v značnej časti opakujúc argumentáciu totožnú s tou, ktorou dôvodil už v pôvodnom konaní a ktorá bola založená predovšetkým na spochybňovaní pravdivosti výpovedí príslušníkov Policajného zboru ako svedkov, na trvaní na vyjadrení, že hoci alkohol nepožil, zdravotný stav a stav krajnej núdze mu neumožňovali podrobiť sa vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ako aj na obviňovaní konajúcich súdov z tendenčného hodnotenia vykonaných dôkazov.

Konštatované vedie k nepochybnému záveru o tom, že tieto námietky obvineného, smerujúce proti

spôsobu, akým sa konajúce súdy vysporiadali s vykonanými dôkazmi a akým tieto hodnotili, sa vyznačujú rýdzo skutkovým charakterom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto najvyšší súd opakovane pripomína, že obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a ods. 11 Trestného poriadku, ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Pre zisťovanie skutkového stavu veci a hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy podľa predstáv obvineného - dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplýva. Hodnotenie dôkazov totiž nenapĺňa žiadny dovolací dôvod.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd nemohol námietkam obvineného založeným na vlastnom hodnotení rozsahu vykonaného dokazovania ako nedostatočného, svojej výpovede ako pravdivej a výpovedí príslušníkov zasahujúcej hliadky ako nevierohodných, priznať v rámci dovolacieho konania akúkoľvek relevanciu. Samotné hodnotenie rozsahu a výsledkov vykonaného dokazovania a z neho vyplývajúce ustálenie priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku, ako už bolo uvedené, nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu.

Zároveň sa k týmto námietkam obvineného žiada poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdov o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, tak svojím obsahom nenapĺňajú nielen obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je navyše potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Nad rámec uvedeného považuje dovolací súd len pre úplnosť za potrebné dodať, že výhrady obvineného, smerujúce voči neobstaraniu dôkazov - záznamu zo služobného zákroku príslušníkov Policajného zboru a lekárskeho vyšetrenia, ktoré podľa jeho názoru mali orgány činné v trestnom konaní zabezpečiť, neboli uplatnené na rozumnom základe. V skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa je totiž zreteľne vyjadrené a obvinený to napokon ani nepoprel, že napriek výzve hliadky, odmietol lekárske vyšetrenie. Pokiaľ ide o záznam zo služobného zákroku, obvinený i jeho obhajkyňa boli na hlavnom pojednávaní 16. apríla 2018 oboznámení s listinným dôkazom - správou Okresného

riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, Odborom poriadkovej polície Obvodného oddelenia Policajného zboru Banská Bystrica - západ, obstaranou okresným súdom na návrh obhajoby, v zmysle ktorej zo služobného motorového vozidla hliadky zasahujúcej v predmetnej trestnej veci nie je zo dňa v čase skutku evidovaný žiadny kamerový záznam (č. l. 142 súdneho spisu).

Podobne je žiaduce dať do pozornosti dovolateľa, že v predmetnom trestnom konaní, s ohľadom na právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, nikdy nebolo relevantným predmetom dokazovania, či v čase pred skutkom požil alebo nepožil návykovú látku. Preto ani jeho úsilie presvedčiť konajúce súdy o svojej abstinencii nemohlo v konaní viesť k výsledku významnému z hľadiska trestnoprávneho posúdenia jeho konania.

Na námietku protiústavnosti § 289 ods. 2 Trestného zákona už v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku reagoval odvolací súd. Na doplnenie jeho právnych úvah aj z hľadiska súladnosti označeného zákonného ustanovenia s dovolateľom namietanou zásadou zákazu sebaobviňovania a zásadou prezumpcie nevinu dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je k otázke uplatňovania zásady zákazu sebaobviňovania zhrnutá na úrovni vnútroštátnej judikatúry v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2014, sp. zn. 5 Tdo 71/2014 (zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 92/2015).

V zmysle uvedenej judikatúry patrí právo nevypovedať a právo neprispievať k obvineniu seba samého k všeobecne uznávaným medzinárodným princípom, ktoré - hoci nie sú v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len "Dohovor") výslovne uvedené - sú samou podstatou pojmu spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu (právo neobviňovať sám seba) predpokladá, že štátne orgány sa snažia preukázať vinu obvineného bez toho, aby používali dôkazný materiál získaný donútením alebo pod nátlakom proti vôli obvineného, a teda jeho uplatňovanie má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním zo strany štátnych orgánov a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať, ako aj neprispieť ku svojmu obvineniu a usvedčeniu iným aktívnym konaním. V tomto smere je toto právo úzko zviazané s prezumpciou nevinu (čl. 6 ods. 2 Dohovoru).

Zároveň sa však pripúšťa, že právo mlčať a právo neobviňovať sám seba nie sú práva absolútne. Obvineného možno podrobiť strpeniu dôkazných úkonov, ktoré predpokladajú len jeho pasívnu účasť, a to aj s použitím určitého stupňa nátlaku, ktorý však nesmie byť zneužitý jeho neprimeranosťou. Od obvineného možno požadovať, aby strpel napríklad odňatie vecí, odobratie vzorky dychu, moču, krvi, pachu, vlasov alebo tkanív pre účely testu DNA, a to i za pomoci donútenia, napriek skutočnosti, že ho tieto dôkazy usvedčujú.

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sa dovolací súd ani v prejednávanej veci nemohol stotožniť s presvedčením obvineného o protiústavnosti aplikovaného § 289 ods. 2 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o výhrady obvineného k právnemu poriadku Slovenskej republiky, v ktorom je oprávnenie príslušníka Policajného zboru na vyzvanie vodiča na podrobenie sa vyšetreniu, či nie je pod vplyvom návykovej látky, inkorporované do zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a do zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov namiesto do Trestného poriadku, tieto očividne nemajú povahu námietok spôsobilých viesť k naplneniu akéhokoľvek z dovolacích dôvodov. Uvedené výhrady, ktoré samotný dovolateľ nepriamo označil za úvahy de lege ferenda, možno skutočne skôr než dovolacie námietky kvalifikovať ako podnety na zmenu legislatívnej úpravy. K tomu dovolací súd pripomína, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá postavenie zákonodarného orgánu, a teda ani nie je v jeho kompetencii prispôbovať znenie zákonov predstavám obvineného o tom, ako by to podľa neho bolo vhodnejšie upraviť.

Neobstojí ani názor obvineného, že po tom, ako sa odmietol podrobiť dychovej skúške mali policajti postupovať podľa § 155 ods. 2 v spojení s ods. 4 Trestného poriadku, a teda pristúpiť k odberu krvi na podklade písomného a odôvodneného príkazu prokurátora alebo vydaného s jeho súhlasom policajtom. Označené ustanovenie Trestného poriadku upravuje získanie dôkazu okrem iného aj odberom krvi. Ako už ale dovolací súd konštatoval vyššie, pre záver o spáchaní trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky v jeho skutkovej podstate vyjadrenej v § 289 ods. 2 Trestného zákona, sa nevyžaduje vykonanie dokazovania k okolnosti, či páchatel bol v čase skutku pod vplyvom návykovej látky. Na spáchanie uvedeného trestného činu v predmetnej skutkovej podstate totiž stačí, aby sa páchatel odmietol podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, hoci by to nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie. Takto vymedzená objektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu pritom bola v danom prípade spoľahlivo preukázaná v konaní vykonanými dôkazmi a spôsobom zodpovedajúcim právnej vete vyjadrená v skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku. Záverom nemožno nepodotknúť, že v prípade, že by odmietnutie podrobenia sa vyšetreniu na zistenie návykovej látky bolo v každom jednom prípade možné preklenúť postupom podľa § 155 ods. 2 v spojení s ods. 4 Trestného poriadku, ustanovenie § 289 ods. 2 Trestného zákona a v ňom zakotvená skutková podstata trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky by stratili opodstatnenie a stali sa obsolentnými.

Napokon, opodstatnenosť nebolo možné priznať ani požiadavke obvineného na prednostné uplatnenie práva Európskej únie, zastúpeného v danom prípade Chartou základných práv Európskej únie (čl. 47). Charta základných práv Európskej únie sa podľa jej čl. 51 ods. 1 vzťahuje na členské štáty (vrátane ich orgánov a inštitúcií, teda aj orgánov súdnej moci) výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Zo skutkových okolností prípadu však nevyplýva, že by v danej veci išlo o trestné konanie, ktorým by sa vykonávalo právo Európskej únie, keďže v konaní nebol prítomný žiaden európsky prvok.

S ohľadom na uvedené musel dovolací súd aj vo vzťahu k námietkam obvineného, subsumovateľným pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konštatovať, že tento bol uplatnený neopodstatnene.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.